

sig, naar det bliver saaledes, at ikke blot Manden, men ogsaa Hustruen skal forsørge Familien, bliver et Spørgsmaal for sig, der ikke ligger for“. Det forekommer mig, at dette netop er et Spørgsmaal, der ligger for, eftersom Hustruen dog altsaa allerede — efter Loven — har en ikke lille Del af Familieforsørgelsen. Dertil kommer, at vi have en Lov om gift Kvindes Raadighed over, hvad hun selv erhverver, og at Spørgsmaalene om Ægtefællernes formueretlige Stilling debatteres ivrig. Hvem ved, hvor længe det varer, inden en Omordning kommer.

Men selv om vi holde os til „Samfundssædvanerne“, som jo dog ogsaa ere underkastede Forandringsens Love, at Manden er Familieforsørgeren, ere vi saa ogsaa visse paa, at han virkelig er det i det overvejende Flertal af Hjem? Hr. R. taler om „moderne og kulturmæssige Bestræbelser, der gaa ud paa saa vidt muligt at skaane Hustruen og Moderen for en Opgivelse af Hjemmet til Fordel for Erhvervet“. — Er det kun mig, der ikke kjender disse Bestræbelser? Jeg maa tilstaa, at jeg ikke ved, hvortil der sigtes. Men derimod har jeg i en Aarrække paa temmelig nært Hold iagttaget, hvorledes netop i de brede Lag Hustruen af Forholdenes Magt tvinges til at tage en meget stor Part af Forsørgerens Pligt paa sig for at opretholde Hjemmet. Ogsaa af den Grund maa man inderlig ønske Kvinders Adgang til Erhverv betydelig udvidet; thi som Forholdene nu ere, ere disse Hustruers Arbejdsmarked saa indskrænket og derfor ogsaa saa overfyldt, at en Mængde af dem maa ty til Fattigvæsenet blot for at eksistere med deres Børn. Men ville vi aabne dem nye Erhvervskilder, da nytter det ikke at byde dem saa lav en Løn for deres Arbejde, at de dog ikke kunne eksistere; thi derved bringes de kun fra Dynen i Halmen. Jeg giver selvfølgelig Hr. R. ubetinget Ret i, at „fremfor alt bør Hustruens og Moderens Hovedvirksomhed i alle Samfundslag være i og for Hjemmet“; men netop derfor er det ogsaa absolut nødvendigt, at det Erhverv, hun af Forholdene er tvungen til at søge (vel netop for Hjemmets Skyld), at det lønnes saa godt som muligt. *Jo daarligere det lønnes, des mere maa hun nemlig arbejde, desto længere Tid maa Hjemmet savne hendes personlige Nærværelse og personlige Støtte.*

Det sidste Argument, at Kvindearbejdet skulde trække Mandslønningen ned, lader det til, at Hr. R. ikke selv lægger synderlig Vægt paa; men hvorfor saa nævne det? — Hvis det